

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiæ Moralis Emendatæ Appendix In LXXIX. Propositiones A Summis Pontificibus olim damnatas

[Verlagsort nicht ermittelbar], circa 1680

De Libertate Et Necessitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40408

fideliū aures non offendere, ex quo Sectarii eādem phraſi hæreſes quaſdam ſuas exprimere ſueverant. Nec ab ſimili ratione quarta quoque Propoſitio reſutatur, de præcepto diligendi Deum ex toto corde: quā nimirum fideliū auribus denuò error ille ingeritur, quaſi veram legis inobedientiam is admitteret, quem ampliùs & perfectiùs Deum diligere adhuc veat, illud quod habitat in ipſo peccatum.

P E R T I N E N S.

Reſtè quidam modernorum adſtruit, eum qui merè ad evitandam incontinentiam, nulloque amore proliſ aut juſtitie maritaliſ, conjugi commiſcetur; reverà obſequi concupiſcentie, eique ſuccumbere. Peccatum id veniale eſſe, aſſerit diſertè omniſ ſtoſ delibatus Patrum, poſt Apoſtolum idem concedentem ſecundùm indulgentiam, quæ eſt de venialibus, ait, S. Thomas. Neminem Sancto- rum id diſertè negare, probavit Theologus eruditus, qui nuper in Theſes ſuas de uſu Matrimonii congeſſit quidquid ex antiquitate pro ſententiâ ſua noſtra contraria potuit. Et tamen ne in ſpeciem quidem ullum veterum teſtimonium attulit, quo antiquiſſima illa veritas negaretur. Probavit dumtaxat, pro remedio incontinentie iniri conjugium poſſe: quod ultrò illi dederamus. Conſequentiam quam inde facit, mox expendemus.

D E L I B E R T A T E E T N E C E S S I T A T E.

P R O P. D A M N.

- I. **Q**uod voluntariè fit, eſt neceſſitate fiat, liberè tamen fit. Eſt 39.
II. Libertatiſ modus qui eſt à neceſſitate, ſub libertatiſ nomine non reperitur in ſcripturis, ſed ſolum libertatiſ à peccato. Eſt 41.

N O T A X I I.

1. **Q**uod voluntariè fit, eſt neceſſitate fiat, haud dubiè fit aliqua libertate, nimirum quam vocant à coactione, ſeu eſſentialem voluntati: & hoc pacto ſuſtineri poſſet Propoſitio. Sed Baius ultrà tetendit, & libertatem à neceſſitate quæ propriè eſt libertas, nimium elevavit; quam ideò lib. de Libero Arbitrio cap. V. libertatem vocat improprie & ſecundùm analogiam: omnemque vim facit in ſolâ libertate à ſervitute peccati, tamquam propriè dictâ & Evangelicâ libertate. Hinc cap. IV. dicit, *Angelos felici quâdam neceſſitate conſtrictos, Deum atque juſtitiam immobiliter diligere*: & tamen poſteâ cap. VI. eoſdem liberrimos vocat, etiam in eo quod juſtitiam diligunt. Quibus verbis ſatis tradit Propoſitionem præſentem.

2. Alteram verò addit cap. VII. à medio ad finem: in qua rurfus ſpirat idem faſtidium libertatiſ à neceſſitate præ libertate à ſervitute peccati: innuitque priorem illum modum libertatiſ, nimirum à neceſſitate, ideò ſolum ſuſcipiendum & defendendum, ut obviam eatur hæreticis, omnia ex neceſſitate evenire contendentibus. Saltem nuſquam toto illo libro dictum modum libertatiſ requirit ad merendum & demerendum. Notabilia ſunt hæc ejus verba C. VIII. Nam licet, inquit, Doctores Catholici adverſus hæreticos liberum arbitrium ſæpius in eo intellexerint, quod poſſit omittere id quod facit, hoc eſt, in eo quod in ſuis actionibus nulla ſit neceſſitate conſtrictum, ſicut etiam intellexerunt Philoſophi, qui poſteriorẽm libertatiſ modum, qui nobis non niſi per Chriſtum contingit, ignoraverunt: attamen Auguſtinus, ſecutus Evangelium, etiam liberum arbitrium in eo intellexit, quod nullius extraneæ poteſtatiſ ſervituti eſſet obnoxium, ſive in poteſtate haberet id quod agit, omittere, ſive non. Ita ille: conformiter iis, quæ jam diximus.

P R O P. D A M N.

III. *S*ola violentia repugnat libertati hominis naturali. Est 66.

IV. *H*omo peccat etiam damnabiliter in eo quod necessariò facit. Est 67.

N O T A X I I I.

1. *H*æc alia est via erroris ab ea quam Baius insisteret : nec ejus videntur hæ Propositiones duæ. Sicut enim ipse solam ferè libertatem à peccato urgebat ; ita harum auctor solam libertatem à coactione seu violentia , qualis v. g. juxta Baium est in *Angelis & hominibus Beatis Deum & justitiam diligentibus* ; Item juxta eundem in hominibus generatim , *sibi bene esse volentibus & miseriam fugientibus* : in quo , ut ait cap. IV. suprâ citato , *non ducuntur liberâ voluntate , quia hos rationales motus necessariò retinent , aut in actu aut saltem habitu & virtute*. Unde non solum discimus , in quo consistat error hîc damnatus , nempe , damnabiliter hominem peccaturum , etsi malum eâ tantum libertate faceret , quâ homines sibi bene esse volunt & miseriam fugiunt ; sed etiam videmus exemplum , quod multi quærunt , in quo nempe libertatem à coactione reperire sit absque aliâ istâ à necessitate.

2. Sed , inquis , non aliam passim libertatem defendit Augustinus , quàm istam à coactione & violentia , Fateor , cum adversus Pelagianos ageret , unicè eum penè niti ut hanc tueatur. Sed quid mirum , cum plus non exigeret adversariorum importunitas ? Tam insulsi hi erant , ut putarent per necessitatem gratiæ , ejusque efficaciam , qualem S. Doctor adstruebat , prorsus induci violentiam & coactionem. Unde libertatem à coactione adstruxisse , eamque cum mysterio gratiæ conciliasse , id Augustino vicissè erat. Legantur ejus disputationes contra hos hæreticos , & deprehendatur quod diximus.

P R O P. D A M N.

V. *D*efinitiva hæc sententia , *Deum homini nihil impossibile præcepisse , falsò tribuitur Augustino , cum Pelagii sit*. Est 54.

N O T A X I V.

1. *H*abet hæc Baius lib. de Peccato Originis cap. XII. verba sunt : *Quamquam communis Animi conceptio , quâ dicitur Deus homini nihil impossibile præcepisse , sensu aliquo legitimo , quem statim explicabimus , verissima sit ; attamen definitiva sententia quæ D. Augustino adscribitur , Augustini non est , sed Pelagii in Epistola ad demetriadem , &c. Et mox infra : Dico igitur , communem animi conceptionem , quâ dicitur , Deum homini nihil impossibile præcepisse , de homine recto , qualis erat cum Deus ab initio mandata & præcepta illi apposuit , esse verissimam ; quia in illo statu ex viribus sibi in sua creatione donatis , absque omni impedimento & difficultate præstare poterat , quidquid Deus illi præceperat , & quod veterat evitare. Ac iterum : Quod igitur consideratione primæ integritatis , & respiciendo ad vires homini in sua creatione collatas , verissimè dicitur : Deum nihil homini præcepisse impossibile ; hoc de homine corrupto dici non potest , nisi respiciendo ad divinum auxilium , quo Sanctus Dei possibile , imò facile efficitur , quod per lapsum viribus humanis factum est impossibile. In qua postrema quidem sententia ad viam Baius redire videtur. Sed tamen sic loqui nec debuit nec potuit , ut quia sine Dei auxilio quædam quæ Deus præcepit , non possumus ; idè dicat , ad primam dumtaxat integritatem pertinere , quod Deus impossibilia non jubet , adèque nec Augustini sententiam eam esse. Esto enim non eo loco , quem sibi objecerat ipse , ita loquatur Augustinus , sed Pelagius ; tamen plurimis aliis locis S. Doctor idem definitivè affirmat ; atque in primis illo famoso , quem etiam S. Synodus Tridentina suum fecit , quemque ipse Baius paulò post citat : *Deum impossibilia non jubet ; sed jubendo monet , & facere quod possis , & petere quod non possis*.*

2. Quibus

2. Quibus in verbis refutatam habemus istam planè vitandam, & à Patribus anathematizatum, nec ullo prætextu excusandam vocem : *Dei præcepta homini justificato ad observandum esse impossibilia* : nam dicit Augustinus, *Deus impossibilia non jubet* : Etsi eodem Augustino teste verissimum sit, quædam aliquando Deum jubere *quæ non possis*, idèdque jubendo petere monearis ut *possis*. Absit enim ut quis illud, *quod possis*, & *quod non possis*, ita explicet, ut primi sensus sit, *Quod FACILE possis*; alterius verò, *Quod non FACILE possis*. Nescio sanè quo facto undique nobis hodiè irrepant in decreta Ecclesiæ ista : *FACILE. Commodè*, & his similia. Certè Pelagiani per talia quoque doctrinam Ecclesiæ interpolabant : uti Africana Concilia, & novissimè Tridentinum sess. 6. Can. 2. annotavit.

I M P E R T I N E N S.

Nunc ad consequentiam, quam nos diximus expensuros. Negamus sequi : *Licitè ex motivo vitandæ incontinentiæ initur conjugium* : Ergò licitè ex eodem solo motivo postèa actus conjugii exercetur. Ratio est, quia qui tali motivo conjugium init, non necessariò ita dispositus est, ut velit ex eodem motivo postèa conjugio uti; sed si animo planè casto id faciat, sic apud se statuit. Quia fragilitati meæ timeo à sordibus incontinentiæ, illi me statui dedam, intra quem minus sit earum periculum : in illo enim cum timore Domini officium conjugis exercendo posteritatis dilectione, aut etiam subindè conjugale debitum persolvendo; adjuvante præsertim gratiâ tanti Sacramenti, liber ero à desiderio extra conjugium nefariè querendi, quod intra illud licitè percipio. At mox iterùm ad hanc materiam revertemur; quando alii jam integras de ea Theses concinnant.

D E C H A R I T A T E.

P R O P. D A M N.

I. **O**mnis amor creature rationalis, aut vitiosa est cupiditas quæ mundus diligitur, quæ à Joanne prohibetur, aut laudabilis illa charitas, quæ per Spiritum Sanctum in corde diffusa, Deus amatur. Est 38.

N O T A X V.

1. **E**st hæc Propositio ex libro Baii de Charitate cap. VI. ubi ex sententia (ut putat) Augustini affirmat, *Omnem amorem creature rationalis aut vitiosam esse cupiditatem quæ mundus diligitur, quæ à Joanne prohibetur, dum ait, Nolite diligere mundum neque ea quæ in mundo sunt, aut laudabilem charitatem, quæ Deus amatur, quam nisi Deus ipse non donat.* Et cap. V. post medium disertè indicat se de ea loqui Charitate, quæ diffusa est in cordibus nostris per Spiritum Sanctum qui datus est nobis.

2. En verò sensum illius ab ipsomet disertissimè explicatum cap. IX. (etsi eum jam nunc satis verba illa explicent : *Diffusa in cordibus per Spiritum Sanctum.*) En lumen ingens pro explicatione hujus & tot aliarum sequentium Propositionum. In fine igitur capituli noni, qui simul est finis totius libri de Charitate, ostendens quid toto libro per charitatem intelligi velit, ita concludit. *Quando, inquit, Martyres magna illa mandata fecerunt; magnâ utique voluntate, hoc est, magnâ charitate fecerunt. Hanc Petrus non habuit, quando timore Dominum ter negavit; & tamen quamvis parva, tamen non deerat, quando dicebat Domino : Animam meam pro te ponam; putabat enim se posse, quod se velle sentiebat. Sed imperfectam ejus charitatem notabat Christus, dum diceret : non potes me sequi modò. Patet igitur charitatis initium tunc homini conferri, quando ab infidelitate aut mala voluntate conversus, incipit velle bonum, id est, velle facere Dei mandatum, quæ priùs volebat malum, id est, non Dei, sed suum facere placitum, quod nihil aliud quàm concupiscere est, atque Charitatem tunc rectè nuncupari quando Deo coöperantè,*

C

tantum